

Розв'язування розрахункових задач на виведення молекулярної формули речовини за загальною формулою гомологічного ряду та густиною або відносною густиною речовини

Вивчивши матеріал уроку, ви зможете:

- розв'язувати задачі на виведення молекулярної формули певної речовини за загальною формулою гомологічного ряду та густиною або відносною густиною.

Умови використання алгоритму:

- знаєте, до якого класу належить сполука, тобто відома загальна формула;
- відома відносна молекулярна чи молярна маси речовини або густина речовини чи відносна густина речовини.

Алгоритм розв'язування розрахункових задач на виведення молекулярної формули речовини за загальною формулою гомологічного ряду та густиною або відносною густиною речовини.

1	Складіть короткий запис умови задачі.
2	Запишіть загальну формулу для гомологічного ряду.
3	Обчисліть відносну молекулярну або молярну масу сполуки за даними задачі.
4	Використовуючи загальну формулу гомологічного ряду, складіть вираз для розрахунку молярної маси речовини.
5	Складіть алгебраїчне рівняння, проведіть необхідні розрахунки.
6	Запишіть формулу сполуки.

Задача 1

Алкан із нерозгалуженим карбоновим ланцюгом удвічі важчий за повітря. Установіть молекулярну формулу цього вуглеводню.

Дано:	$M(C_nH_{2n+2}) = M(\text{повітря}) \cdot D_{\text{повітря}}(C_nH_{2n+2}) = 29 \text{ г/моль} \cdot 2 = 58 \text{ г/моль}$ $M(C_nH_{2n+2}) = 12 \cdot n + 1 \cdot (2n+2) = 12n + 2n + 2 = 14n + 2 \text{ г/моль}$
$D_{\text{повітря}}(C_nH_{2n+2}) = 2$	
Знайти:	$14n + 2 = 58$
$C_nH_{2n+2} - ?$	$14n = 56$
	$n = 4$
	C_4H_{10} , <i>n</i> -бутан

Відповідь: C_4H_{10} , *n*-бутан

Задача 2

Установіть молекулярну формулу вуглеводню, в якому масова частка Карбону становить 85,7 %, а густина його пари за нормальних умов дорівнює 1,25 г/л.

Дано:	C_xH_y $w(H) = 100 \% - w(C) = 100 \% - 85,7 \% = 14,3 \%$ у 100 г сполуки $m(C) = 85,7 \text{ г}$, а $m(H) = 14,3 \text{ г}$ $x : y = n(C) : n(H) = \frac{m(C)}{M(C)} : \frac{m(H)}{M(H)} = \frac{85,7}{12} : \frac{14,3}{1} = 7,14 : 14,3 \approx 1 : 2$
$\rho(C_xH_y) = 1,25 \text{ г/л}$ $w(C) = 85,7 \%$	
Знайти:	CH_2 — найпростіша (емпірична) формула
$C_xH_y - ?$	$M(CH_2) = 12 + 1 \cdot 2 = 14 \text{ (г/моль)}$
	$M(C_xH_y) = \rho(C_xH_y) \cdot V_m = 1,25 \text{ г/л} \cdot 22,4 \text{ л/моль} = 28 \text{ г/моль}$
	$\frac{M(CH_2)}{M(C_xH_y)} = \frac{28 \text{ г/моль}}{14 \text{ г/моль}} = 2$
	Отже, C_2H_4 — істинна формула.

Відповідь: C_2H_4 , етен.

Розв'яжіть самостійно задачу 3

Задача 3

Визначте молекулярну формулу алкіну, відносна густина якого за киснем дорівнює 1,25.

Рекомендовані джерела:

1. Хімія (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / Попель П. П., Крикля Л. С., Київ : Видавничий центр «Академія». 2018. 254 с. URL: <https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/pidruchnyky-10-klas-2018/22-himiya-10-klas/himiya-10-kl-popel.pdf>
2. Хімія (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / Григорович О. В., Харків : Видавництво «Ранок». 2018. 240 с. URL: <https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/pidruchnyky-10-klas-2018/22-himiya-10-klas/himiya-riven-standartu-pidruchnyk-dlia-10-klasu-zzso-grigorovich-o-v.pdf>

Домашнє завдання: написати конспект, розв'язати задачу за прикладом.

Роботи надіслати на пошту nastyanazar04@gmail.com або у Телеграм @nastiatina

